

KELTAINEN KIRJASTO

Colm Tóibín

LONG ISLAND

KELTAINEN KIRJASTO

COLM TÓIBÍN:

Brooklyn (2009, suom. 2011)

Äitejä ja poikia (2006, suom. 2013)

Nora Webster (2014, suom. 2016)

Long Island (2024, suom. 2024)

COLM TÓIBÍN

Long Island

Suomentanut

KAIJAMARI SIVILL

TAMMI
HELSINKI

Tämän teoksen julkaisua on tukenut Literature Ireland.

Englanninkielinen alkuteos *Long Island* ilmestyi 2024.
First published 2024 by Picador, an imprint of Pan Macmillan.

Copyright © Colm Tóibín 2024

Suomenkielinen laitos © Kaijamari Sivill ja Tammi 2024

Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä.

Painettu EU:ssa

ISBN 978-952-04-6107-2

Cormac Kinsellalle

Ensimmäinen osa

”Se irlantilainen kävi taas”, Francesca sanoi ja istahti keittiönpöydän ääreen. ”On käynyt joka talossa, mutta sinua se etsii. Sanoin, että olet kohta kotona.”

”Mitä asiaa hänellä on?” Eilis kysyi.

”Ei kertonut, vaikka kuinka yritin. Kysyi sinua nimeltä.”

”Hänkö tietää minut nimeltä?”

Francesca hymyili vihjailevasti. Eilis arvosti anoppinsa älyä ja vinoa huumorintajua.

”Toista miestä tässä nyt viimeiseksi kaivataan”, Eilis sanoi.

”Älä muuta sano”, Francesca vastasi.

Molempia nauratti, kun Francesca nousi ja teki lähtöä. Eilis seurasi ikkunasta, miten anoppi asteli varovasti kostean nurmen yli omaan taloonsa.

Larry tulisi kohta koulusta, sitten Rosella lisätunneitaan, ja sen jälkeen kuuluisi, miten Tony pysäköisi autonsa pihaan.

Nyt olisi täydellinen hetki polttaa yksi savuke. Mutta yllätettyään Larryn tupakalta Eilis oli luvannut lopettaa, jos Larrykaan ei polttaisi enää. Hänellä oli silti edelleen tupakka-aski yläkerrassa.

Kun ovikello soi, hän nousi jalkeille laiskasti, sillä oletti jonkun Larryn serkuista vain tulleen hakemaan poikaa ulos pelaamaan. Eteisessä hän erotti oven jäälasin läpi kuitenkin aikuisen miehen hahmon. Vasta kun mies kutsui häntä

nimeltä, hän oivalsi että se oli Francescan mainitsema mies. Hän avasi oven.

”Oletko Eilis Fiorello?”

Irlantilainen korostus, jostain Donegalin suunnalta, Eilis ajatteli, samantapainen kuin yhdellä opettajalla aikoinaan. Sekin, miten haastavan oloisena mies seisoi ovensuussa, muistutti häntä kotipuolesta.

”Olen”, Eilis sanoi.

”Olen etsinyt sinua.”

Miehen äänensävy oli suorastaan vihainen. Eilis mietti, oliko Tonymyritys miehelle velkaa.

”Niin kuulin.”

”Olet sen putkimiehen vaimo, vai mitä?”

Kysymys kuulosti niin epäkohteliaalta, ettei Eilis katsonut asiakseen vastata.

”Se sinun miehesi on hyvä työssään. Sanoisin että kysyntää riittää.”

Mies vaikeni hetkeksi ja vilkaisi taakseen tarkistaakseen, ettei ketään ollut kuulolla.

”Hoiteli meidän talossa kaiken”, mies jatkoi ja osoitti Eilisiä sormella. ”Teki enemmän kuin urakkaan kuului. Itse asiassa pistäytyi talossa aina kun tiesi, että talon rouva oli kotona mutta minä en. Ja rassaili röörejä niin huolella, että vaimo saa elokuussa lapsen.”

Mies astahti askelen taaksepäin ja hymyili Eilisin epäuskoiselle ilmeelle leveästi.

”Niin justiinsa. Siksi minä tulin. Ja se on vissi, että lapsen isä en ole minä. Minulla ei ollut siinä osaa eikä arpaa. Mutta olen naimisissa sen paksuksi pamahtaneen naisen kanssa, ja jos joku luulee, että aion pitää talossani italialaisen putkimiehen penskaa ja antaa omien lasteni elää siinä

luulossa, että se pentu tuli maailmaan yhtä säädyllyisesti kuin hekin, niin saa luvan mieltä uudestaan.”

Mies osoitti Eilisiä taas sormellaan.

”Hetä kun se äpärä syntyy, minä tuon sen tänne. Jos sinä et ole kotona, niin lykkään sen tuolle toiselle naiselle. Jos näissä teidän suvun taloissa ei ole ketään kotona, jätän sen tähän rapulle.”

Mies astui lähemmäs ja vaimensi ääntään.

”Sano miehellesi sellaiset terveiset, että jos näen sen naaman vielä jossain, niin nappaan rautaputken kouraan ja lähden perään. No niin, tuliko asia selväksi?”

Eilis olisi halunnut sivuuttaa miehen puheet kysymällä, mistä päin Irlantia tämä oli kotoisin, mutta mies oli jo kääntynyt pois. Eilis yritti keksiä jotain muuta sanottavaa, joka kiinnittäisi miehen huomion.

”Tuliko selväksi?” mies kysyi vielä päästyään autoleen. Kun Eilis ei vastannut, hän liikahti kuin palatakseen uudestaan ovelle.

”Nähdään elokuussa tai ehkä jo heinäkuun lopussa, ja se on sitten viimeinen kerta, kun tavataan, Eilis.”

”Mistä tiedät minun nimeni?” Eilis kysyi.

”Miehesi on kova puhumaan. Siksi tiedän nimesi. Vaimo on kuullut sinusta aivan kaiken.”

Jos mies olisi ollut italialainen tai tavallinen amerikkalainen, Eilis ei olisi osannut päätellä, oliko hänellä pienintäkään aikomusta toteuttaa uhkaustaan. Taitaa olla niitä miehiä, jotka rakastavat omaa ääntään, hän ajatteli. Mutta miehessä oli jotain tuttua, jääräpäisyyttä, kenties jonkinlaista vilpittömyyttäkin.

Hänenlaisiaan Eilis oli tavannut Irlannissa. Jos niistä miehistä joku saisi selville, että vaimo oli ollut uskonon ja

sen seurauksena raskaana, he eivät sietäisi lasta talossaan.

Kotipuolella yksikään mies ei kuitenkaan voisi noin vain viedä vastasyntynyttä ja jättää sitä toisten ihmisten kotiin. Joku näkisi. Pappi tai lääkäri tai poliisi pakottaisi hänet ottamaan lapsen takaisin. Mutta täällä, tämän hiljaisen umpikujan päässä, mies voisi hylätä vauvan Eilisin kynnykselle kenenkään huomaamatta. Hän tosiaan voisi tehdä niin. Ja hänen puhetapansa, leuan asento ja katseen päättäväisyys saivat Eilisin vakuuttumaan, että hän tarkoitti sanojaan.

Kun mies oli lähtenyt autollaan, Eilis meni olohuoneeseen ja istahti alas. Hän sulki silmänsä.

Jossain, ei kovin kaukana, oli nainen, joka odotti Tonyn lasta. Eilis ei tiennyt, miksi oletti, että nainenkin oli irlantilainen. Ehkä tuntui todennäköisimmältä, että äskeisen kävijän komenneltavana olisi irlantilaisnainen. Kuka tahansa muu sanoisi vastaan tai jättäisi hänet. Yhtäkkiä kuva yksinäisestä naisesta vauva kainalossaan tulossa hakemaan tukea Tonysta pelotti häntä enemmän kuin kuva kynnykselle jätetystä vauvasta. Mutta sitten myös jälkimmäinen kuva, kun hän suostui kuvittelemaan sitä kylmän yksityiskohtaisesti, sai hänet voimaan pahoin. Entä jos vauva itkisi? Ottaisiko hän sen syyliin? Jos ottaisi, niin mitä hän sitten tekisi?

Kun hän nousi ja siirtyi toiseen tuoliin, mies joka oli vasta seissyt hänen edessään todellisena ja elävänä ja vaikuttavana alkoi tuntua joltakulta, johon hän oli törmännyt vain jossain kirjassa tai televisio-ohjelmassa. Oli kerta kaikkiaan mahdotonta, että äskettäin niin rauhalliseen taloon voisi noin vain yhtäkkiä tulla sellainen vieras.

Jos hän kertoisi tapahtuneesta jollekulle, hänelle ehkä selviäisi, miten pitäisi tuntea, mitä tehdä. Hänen mieleensä välähti kuva isosiskosta, Rosesta, joka oli kuollut yli

kaksikymmentä vuotta sitten. Koko lapsuusaikansa hän oli pienimmissäkin kriiseissä voinut kääntyä Rosen puoleen, ja Rose oli ottanut tilanteen hallintaansa. Äidilleen hän ei ollut koskaan uskoutunut, ja äiti oli sitä paitsi Irlannissa eikä omistanut puhelinta. Hänen kälönsä, Lena ja Clara, olivat molemmat italialaisista suvuista ja läheisiä keskenään, mutta eivät hänen kanssaan.

Hän katsoi eteisen pöydällä olevaa puhelinta. Voi kun olisi yksikin numero, johon hän voisi soittaa, yksikin ystävä, jolle voisi kertoa kohtausten, joka hänen ulko-ovellaan oli juuri näytelty! Ei niin, että miehestä, kuka liekään, olisi kuvailun myötä tullut jotenkin todellisempi. Mies oli todellinen, siitä ei ollut epäilystäkään.

Hän nosti kuulokkeen niin kuin olisi aikeissa valita numeron. Hän kuunteli valintaääntä. Laski kuulokkeen ja nosti sen uudestaan. Pitihän olla jokin numero, johon hän voisi soittaa. Hän piteli kuuloketta korvallaan ja tajusi, ettei ollut.

Tiesikö Tony, että mies ilmaantuisi? Eilis yritti miettiä Tonym viimeaikaista käytöstä, mutta ei saanut mieleensä mitään epätavallista.

Hän meni yläkertaan ja katseli ympärilleen omassa makuuhuoneessaan niin kuin olisi vieras talossa. Hän nosti Tonym pyjaman lattialta siitä, mihin tämä oli sen aamulla riisunut, ja mietti, pitäisikö jättää Tonym pyykit pesemättä. Sitten hän tajusi, ettei siinä ollut mitään järkeä.

Ehkä pitäisi sen sijaan pyytää Tonya menemään äitinsä luo ja he voisivat puhua sitten kun hän oli koonnut ajatuksensa.

Mutta entä jos kaikki oli väärinkäsitystä? Hän olisi väärässä, liian karkäs uskomaan pahinta miehestä, jonka kanssa oli ollut naimisissa yli kaksikymmentä vuotta.

Hän meni Larryn huoneeseen ja tutki suurimitta-kaavaista Napolin karttaa, jonka Larry oli kiinnittänyt seinälle. Larry intti, että Napoli oli hänen todellinen kotipaikkansa, eikä piitannut äitinsä yrityksistä selittää, että hän oli puoliksi irlantilainen, hänen isänsä oli syntynyt Amerikassa ja hänen isovanhempansakin sitä paitsi olivat kotoisin kylästä kaupungin eteläpuolelta.

”He tulivat Amerikkaan laivalla Napolista”, Larry sanoi. ”Kysy vaikka.”

”Minä tulin Liverpoolista, mutta ei se tarkoita, että olen sieltä kotoisin.”

Niiksi muutamaksi viikoksi, jotka Larry käytti Napoliä käsittelevän koulutehtävänsä tekemiseen, hän muuttui siskonsa kaltaiseksi, innostui yksityiskohdista ja oli valmis valvomaan myöhään saadakseen loppuun sen, mitä oli aloittanut. Kun tehtävä tuli valmiiksi, hän kuitenkin palasi omaksi itsekseen.

Nykyään, kuusitoistavuotiaana, Larry oli Tonya pitempi, tummasilmäinen ja iholtaan paljon tummempi kuin isänsä tai setänsä. Heiltä hän oli äitinsä mielestä kuitenkin perinyt tavan vaatia, että kotona kunnioitettiin sitä, mistä hän oli kiinnostunut, vaikka hän itse naureskeli äidin ja siskon vakavamielisille taipumuksille.

”Minä haluan kotiin tullessani käydä pesulla, ottaa oluen ja lepuuttaa jalkojani kaikessa rauhassa”, Tony sanoi usein.

”Sitä minäkin haluan”, Larry sanoi.

”Minä taas”, sanoi Eilis, ”kyselen Herra Jumalalta usein, mitä muuta vielä voisin tehdä, jotta miehelläni ja pojallani olisi mukavammat oltavat.”

”Vähemmän puhetta ja enemmän telkkaria”, Larry sanoi.

Muissa saman umpikujan varrelle rakennetuissa taloissa, joissa asuivat Tonyn veljet Enzo ja Mauro perheineen, teini-ikään kasvaneet lapset eivät puhuneet yhtä vapaasti kuin Larry ja Rosella. Rosella piti väittelyistä, jotka hän saattoi voittaa latelemalla faktoja ja etsimällä heikkouksia vastapuolen perusteluista. Larry taas mielellään käänsi väittelyn vitsailuksi kaikissa keskusteluissa. Vaikka Eilis kuinka yritti muuta, hän huomasi yleensä tukevansa Rosellaa, kun taas Tony usein purskahti nauramaan jollekin Larryn esittämälle järjettömälle väitteelle jo ennen Larrya itseään.

”Minä olen pelkkä putkimies”, Tony sanoi. ”Minua tarvitaan vain kun jossain on vuoto. Ja se on varma, että yksikään putkimies ei pääse Valkoiseen taloon, jos siellä ei ole vikaa putkissa.”

”Valkoisessa talossahan on vuotoja koko ajan”, Larry sanoi.

”Siinä näet”, Rosella sanoi, ”kyllä sinua politiikka kiinnostaa.”

”Jos Larry keskittyisi koulunkäyntiin, hän voisi yllättää kaikki”, Eilis sanoi.

Eilis kuuli Rosellan tulevan kotiin. Hän mietti, olisiko tavanomainen rento sanailu heidän neljän kesken ruokapöydässä mahdollista tänään. Jos miehen käynti ei ollut jonkinlainen pila, osa hänen elämästään oli lopussa. Hän toivoi, että mies olisi tehnyt vaimonsa raskaudesta toisenlaisen päätöksen, sellaisen joka ei olisi koskettanut häntä ja Tonya millään lailla. Sitten hän tajusi, miten epätoivoinen ja turha toive se oli. Ei hän voinut pakottaa miehen koputusta pois oveltaan vain siksi, että halusi niin.

Joka ilta, kun he istuutuivat ruokapöytään, Tony kuvaili päiväänsä, kertoi yksityiskohtia asiakkaistaan ja heidän ta-
loistaan, siitä miten likaista pesualtaan tai vessanpöntön
ympärillä usein oli. Jos Eilisin piti pyytää häntä lopetta-
maan, se johtui vain siitä, että Larry ja Rosella olivat tikah-
tua nauruun.

”Se tuo meille ruoan pöytään”, Larry aina sanoi.

”Mutta hei”, Tony usein jatkoi, ”iltapäivällä oli vielä pa-
hempaa.”

Eilis ajatteli, että tästedes hän pitäisi Tonya silmällä ja
yrittäisi nähdä, mitä tämä peitteli.

Huikattuaan tervehdyksen Rosellalle Eilis palasi makuu-
huoneeseen ja sulki oven. Hän yritti kuvitella, miten Larry
ja Rosella suhtautuisivat tietoon, että Tony oli tehnyt toi-
sen naisen raskaaksi. Hän arveli, että Larry oli rehveste-
lunaan huolimatta vielä viaton, ja ajatus siitä, että isä oli
mennyt sänkyyn sellaisen naisen kanssa, jonka talossa oli
ollut korjaamassa putkia, olisi hänelle käsittämätön, kun
taas Rosella luki romaaneja ja jutteli Tonyn nuorimman
veljen, Frankin, kanssa hirvittävästä oikeustapauksista.
Jos aviomies kuristi ja paloitteli vaimonsa, Frank, joka oli
asianajaja ja veljeksistä ainoa yliopiston käynyt, sai kuulla
kaikki karneat yksityiskohdat ja kertoi ne veljentyttärel-
leen. Voi olla, ettei Rosella järkyttyisi kuullessaan, että isä
oli ollut toisen naisen kanssa, mutta Eilis ei voinut olla
siitä varma.

Hän ajatteli että Tony oli, kumma kyllä, heistä kahdesta
kainostelempämpi. Vaivaantui, jos suutelukohtaus televisiossa
jatkuu liian pitkään. Perhepäivällisillä veljekset kihersivät
keskenään ja vihjailivat juttuihin, joita ei voi kertoa pöy-
dässä, mutta sen pitemmälle he eivät menneet. Juttuja ei

kerrottu oikeasti koskaan. Eilis piti Tonym vanhanaikaisuudesta. Hän muisti miehensä punastelun, kun he olivat puhuneet perhesuunnittelusta. Loppujen lopuksi, kuunneltuaan kälyjensä juttelua ja todettuaan, ettei näille tuottanut minkäänlaisia ongelmia jättää kirkon opetuksia omaan arvoonsa, hän oli vain pannut Tonym yöpöydälle kondomipaketin.

Tony oli hymyillyt nähdessään paketin ja avannut sen niin kuin ei olisi oikein tiennyt, mitä se sisältää.

”Ovatko nämä minulle?” hän oli kysynyt.

”Ajattelin että meille molemmille”, Eilis oli vastannut.

Tony olisi kyllä voinut käyttää niitä samaisia kondomeja muutama kuukausi sitten johonkin hyödylliseen, Eilis ajatteli, ja säästää heidät tulevilta hankaluuksilta.

Hän istahti sängyn reunalle. Miten hän voisi edes kertoa Tonylle, että mies oli käynyt? Hetken hän toivoi, että olisi paikka, mihin hän voisi mennä, paikka jossa hänen ei tarvitsisi pohtia, mitä oli tapahtunut.

Taloon rakennettu ylimääräinen huone, Eilisin entinen toimisto, oli nykyään Larryn ja Rosellan läksyjentekopaikka, vaikka Larry ei tosiasiassa viettänyt siellä juurikaan aikaa.

”Voin keittää sinulle teetä tai vaikka kahvia, jos haluat”, Eilis sanoi löytäessään Rosellan sieltä.

”Sinä keitit eilen”, Rosella vastasi. ”Minun vuoroni.”

Rosellalla oli tapana käyttäytyä hallitusti, hän pysyi hiljaa, hän ei hymyillyt, ja se erotti hänet serkuistaan. Sukutapaamisissa serkut remahtivat äänekkääseen nauruun milloin mistäkin syystä tai ihmettelivät jotain suureen ääneen, kun taas Rosella vilkuili äitiinsä siinä toivossa, että pääsisi lähtemään mahdollisimman pian oman kodin rauhaan.

Kun Tony ja Larry ryhtyivät häiritsemään sitä rauhaa, usein kilpailemalla kumpi matkii baseballottelun radioselostusta paremmin, Rosella vetäytyi työhuoneeseensa, niin kuin hän sitä nimitti. Hän jopa pyysi Tonya asentamaan oveen lukon, jotta Larry ei voisi sännätä sisään kun hän yritti keskittyä.

Eilisistä tuntui välillä tukahduttavalta asua Tonyn vanhempien ja kahden veljen perheen naapurissa. Sukulaiset näkivät melkein ikkunoista sisään. Jos hän kävi kävelyllä, jompikumpi kälyistä tai anoppi kysyi, missä hän oli käynyt ja miksi. He pitivät hänen yksityisyydenkaipuutaan ja etäisyyttään jotenkin irlantilaisena.

Rosella taas oli niin italialaisen näköinen, että häntä he eivät ajatelleet laisinkaan irlantilaisena. Sen tähden he eivät saattaneet ymmärtää, mistä tyttö oli perinyt vakavuutensa.

Rosella yritti olla erottumatta. Hän kuunteli tarkasti, mitä ja miten tädit ja serkut puhuivat uusista vaatteista ja kampauksista, mutta ei muoti häntä varsinaisesti kiinnostanut. Eilis tiesi, että jos hän ei olisi ollut niin hyvännäköinen, tädit olisivat pitäneet häntä erikoisena luku-toukkana.

”Tytön kauneus ja sulokkuus ovat minun äitini ja tätini peruja”, Rosellan mummi sanoi. ”Ne hyppäsivät yhden sukupolven yli – Herra tietää, että minulle niitä ei herunut yhtään – ja tulivat Amerikkaan. Rosella kuuluu entiseen aikaan. Meidän suvun naiset olivat kauniita ja kaiken lisäksi teräviä päästään. Giuseppina-täti oli niin fiksu, että melkein jätti menemättä naimisiin.”

”Sekö olisi fiksua?” Rosella kysyi.

”Niin no, joskus voisi olla, mutta sanoisin, että loppujen lopuksi ei. Sinut napataan varmasti heti kun aika koittaa.”

Kahtena päivänä viikossa, koulun jälkeen ennen ruokaa, Rosella meni pihan poikki mummin luo ja he juttelivat tunnin.

”Mistä te oikein puhutte?” Eilis kysyi.

”Italian uudelleenyhdistymisestä.”

”Oikeasti.”

”Sinä muuten olet mummille kaikista kolmesta miniästä mieluisin.”

”En varmasti ole.”

”Tänään mummi pyysi, että rukoillaan yhdessä.”

”Mitä?”

”Että Frank-setä löytää mukavan vaimon.”

”Siis italialaisen vaimon?”

”Vaimon ylipäätään. Mummi sanoo, että kun on yhtä paljon älliä kuin Frankilla ja se palkka ja bonukset ja koti Manhattanilla, niin luulisi että Frank saisi hätistellä naisia kannoiltaan. En usko että mummille on väliä, onko nainen italialainen vai ei. Mieti mitä isä löysi, kun meni irlantilaisien tansseihin.”

”Olisiko sinusta mukavampaa jos sinulla olisi italialainen äiti? Eikö se tekisi elämästä helpompaa?”

”Minusta asiat ovat hyvin näin.”

Rosellan pöydällä olevia kirjoja selaillessaan Eilis tuli ajatelleeksi, että elämä, jota Rosella piti itsestään selvyytenä, oli hänen isänsä ja tämän naimisissa olevien veljien varassa: veljekset tekivät töitä yhdessä, paneutuivat työhönsä niin uutterasti ja huolellisesti, että heihin luotettiin. Suurin osa heidän urakoistaan tuli hyvän maineen ansiosta. Työmaat

ulottuivat paljon kaupunkia laajemmalle alueelle, mutta joskus tuntui, että niiden piiri oli läheisempi, suljetumpi. Ei menisi kauankaan, kun joku saisi tietää, että Tony oli tehnyt asiakkaansa raskaaksi työkeikallaan. Juoru leviäisi samaan tapaan kuin pikkukylässä.

Tähän asti hän oli kyennyt olemaan kuvittelematta Tonya työvaatteissaan sen naisen talossa. Nyt hänen mieleensä nousi kuva, jossa Tony nousi korjaamasta putkea ja talon rouva katseli häntä kiitollisena. Hän osasi kuvitella Tonyn ensihetken ujouden. Lähdön viivyttämisen. Kömpelön hiljaisuuden.

”Onko sinulla työhuolia?” Rosella kysyi.

”Ei, ei ollenkaan”, Eilis vastasi.

”Olet niin ajatuksissasi. Nytkin.”

”Töissä on kaikki hyvin. Vähän turhan kiirettä.”

Kun Larry tuli kotiin, hän suukotti äitiään poskelle ja osoitti jalkojaan.

”Kengät oli ihan puhtaat, mutta jätin ne ulos. Pitää mennä kuuntelemaan radiota. Olen omassa huoneessani, jos joku kysyy.”

Tony ilmaantui myöhemmin ja meni tapansa mukaan suoraan yläkertaan riisumaan työvaatteensa ja käymään suihkussa ennen kuin tuli alakertaan etsimään Rosellaa niin kuin oli tehnyt joka päivä siitä lähtien, kun Rosella oli ollut vauva. Jos Eilis sattui kuulemaan heidän jutteluaan, hän sai usein tietää jotain, mitä kumpikaan ei ollut kertonut hänelle, jotain mitä Rosellan mummi oli sanonut tai jotain Tonyn veljiä koskevaa, josta Tony uskoutui tyttärelleen.

Eilis lisäsi perunat pataan, jonka oli valmistanut edellisenä iltana, ja pyysi Larrya kattamaan pöydän. Hän oli onnistunut välttelemään Tonya kenenkään huomaamatta. Tony oli nyt olohuoneessa katsomassa televisiota. Hän pelkäksi että Tony tulisi keittiöön ja kommentoisi herkulista tuoksua tai heittäisi huulta Larryn kanssa. Tony osasi täyttää tilan läsnäolollaan, aina sydämellisenä, huomaavaisena. Eilisin kälyt valittivat, että heidän miehensä olivat töistä kotiin tultuaan hiljaisia ja harvoin hyvällä tuulella. Anoppi oli kysynyt Rosellalta, miten hänen isänsä käyttäytyi kotona.

”Mitä vastasit?” Eilis oli kysynyt.

”Sanoin että isän mielestä kaikki on hauskaa ja hän on aina ihana.”

”Mitä mummi sanoi?”

”Että sinä saat kaikista esiin parhaat puolet ja että Lena ja Clara voisivat ottaa sinusta oppia, niin Enzo-setä ja Mauro-setä saattaisivat olla paremmalla tuulella kotona.”

”Mummi sanoi niin vain sinulle. Mitähän mahtaa sanoa muille?”

”Mummi ei koskaan sano mitään, mitä ei tarkoita.”

Eilis seisoి edelleen selin oveen, sekoitteli ruokaa ja siirtyi tiskialtaan ääreen pesemään muutaman astian. Voi kun kaikki voisi vain jatkua näin, hän ajatteli. Jos Tony voisi juuttua televisio-ohjelman ääreen ja lykätä ruokapöytään tulemistä mahdollisimman pitkään.

Kun Tony sitten tuli huoneeseen, Eilis keskittyi kivaamaan lautasia. Hän ei hämmennykseltään hetkeen

muistanut, missä järjestyksessä yleensä tarjoili ruoan. Veikö hän kenties lautasen ensimmäisenä Tonylle? Vai Larrylle, nuorimmaiselle? Vai Rosellalle? Hän annosteli ruoan, meni huoneen poikki lautanen molemmissa käsissään ja laski ne Larryn ja Rosellan eteen. Sitten, mitään sanomatta ja Tonyyn katsomatta, hän haki toiset kaksi lautasta. Tony kertoi Larrylle ja Rosellalle, että oli saanut koiran kimp- puunsa, kun oli maannut puoliksi kaapin alla etsimässä vuotoa putkesta.

”Saman tien, kun se perhana sai hampaansa kiinni housunpersuuksiini, se rupesi nykimään. Ja omistaja oli norjalainen nainen, jolla ei ollut takuulla ikinä ollut miestä asunnossaan.”

Eilis seisahtui kuuntelemaan. Hän oli varma, ettei Tonylla ollut aavistustakaan, miltä tarina hänen korvissaan kuulosti. Kunhan vain kertoili niitä työjuttujaan. Eilis jätti oman lautasensa hetkeksi sivuun, otti Tonyyn lautasen ja meni huoneen poikki. Juuri kun hän valmistautui laske- maan sen pöytään, hän päästi sen kallistumaan niin että ruokaa läikkyi. Hän kallisti lautasta vähän lisää. Ruoka va- lui Tonyyn viereen lattialle. Kun Tony katsoi häntä säikäh- täneenä, hän seiso i tyhj ä lautanen kädessään.

Rosella kiiruhti ottamaan lautasen äitinsä kädestä ja Tony ja Larry siirsivät pöytää ja tuoleja, jotta lattia saatiin siivottua. Tony rupesi keräilemään ruoanpalasia.

”Mitä sinulle tapahtui?” Rosella kysyi. ”Seisoit vain.”

Eilis piti katseensa Tonyssa, joka oli hakenut rätin ja vesivadin. Hän odotti, että Tony katsoisi häneen uudestaan.

”Kattilassa on lisää ruokaa”, Larry sanoi.

Kun lattia oli siivottu, pöytä taas paikoillaan ja Tonylla uusi annos ruokaa, he söivät hiljaisuuden vallitessa. Jos

Tony sanoisi jotain, Eilis oli valmis keskeyttämään hänet. Eilis tajusi, että Larry ja Rosella varmasti näkivät, että vanhempien välillä oli tapahtunut jotain. Mutta Eilis keskittyi Tonyyn; miehen oli syytä huomata, että hän tiesi.

Irlantilainen COLM TÓIBÍN (s. 1955) on kirjoittanut romaaneja, novelleja, esseitä, näytelmiä ja lehtiartikkeleita. Hänen teoksiaan on käännetty yli 30 kielelle, ja hän on saanut niistä useita kirjallisuuspalkintoja. Romaanistaan *Brooklyn* hän sai vuoden 2009 Costa-palkinnon. Lisäksi hän on saanut mm. arvostetun IMPAC-palkinnon ja ollut kolmesti Booker-ehdokkaana.

Sykähdyttävä romaani toteutumattomista, jopa tunnistamattomista haaveista. *Brooklyn*-teoksesta tutun Eilisin elämän hiljaisuudet ovat myrskyisiä ja vaarallisia, eikä kukaan ole Tóibínia taitavampi sanoittamaan niitä. Kumpi on lopulta pahempaa: pettää joku toinen vai pettää omat tunteensa?

”Mestarillinen romaani täynnä kaipausta ja katumusta.”

KIRJAILIJA DOUGLAS STUART

”*Long Island* kertoo yhtä aikaa vapaudesta, sen kaipuusta ja hinnasta, sekä vastuusta, joka asettaa sille ehdot ja rajoittaa sitä.”

THE GLOBE AND MAIL

Päälylys: Markko Taina • Kannen valokuva: atlantic-kid / iStock

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-6107-2